

OVER GRENZEN HEEN

"Hozen, hozen!"

Júdit hoort het wel, maar ze verstaat niet wat Peter haar toeroept. Toch doet zij als vanzelf wat hun nieuwe vriend wil: ze pakt een leeg blik, dat in de boot ligt en schept water. Dan gooit ze het volle blikje leeg in het meer.

Het is zomervakantie. Ze zijn met z'n vieren op het grote Balatonmeer in Hongarije: Laszló en Júdit, twee Hongaarse kinderen en Peter en Coby uit Nederland. De ruime rubberboot danst op de golven.

Het waait hevig en zo nu en dan flitst de bliksem langs de lucht. Water slaat over de rand van de boot. Ze moeten hozen. Dat water moet de boot uit. Anders loopt die boot vol, en dan....

Een paar uur geleden zijn ze het meer opgevaren, vanaf de steiger bij de camping. De zon scheen en het meer was vlak. Peter is vertrouwd met water en varen en hij is altijd erg voorzichtig. Dit had hij niet voorzien. Ze hadden gedacht een eindje het meer op te varen en dan te gaan zwemmen. Peter en László peddelden met de roeispanten. Júdit en Coby zaten naast elkaar voor in de boot.

Eerst ging alles goed. De zon kroop wel achter een dikke wolk, maar het was droog en warm. Totdat.....

Ineens was er die rukwind. De boot schommelde. Kort daarna klonk de eerste donderslag. In een oogwenk was de lucht vol zwarte wolken. Het begon te regenen. Niet zomaar een beetje, maar grote druppels.

"Hozen!", roept Peter weer en Júdit hoost wat ze kan. Ook Coby heeft nu een blik te pakken en werkt even hard als zij.

Peter heeft de steven direct gewend. Samen met László roeit hij met krachtige slagen. László is dat roeien niet gewend, maar hij doet geweldig zijn best. "Op en trek, op en trek", zegt Peter telkens. Zijn Hongaarse vriend begrijpt het zonder het te verstaan.

De oever kan niet ver meer zijn. Maar wat is de goede richting? Alles is donker om hen heen. Nog steeds valt de regen met bakken uit de hemel.

Coby is bang. Zullen ze veilig aan wal komen? Of gaat het verkeerd. Ze kijkt omhoog, alsof ze hulp zoekt daarboven. God ziet hen toch? Angstaanjagend zijn de felle wind en het bruisende water. "Here, help ons", bidt ze.

Zwijgend hozen de meisjes en dapper roeien de jongens. Gaan ze in de goede richting? Plotseling roept Peter: "Een lichtje! Kijk, daar!" En hij knikt met zijn hoofd in de richting van de plek, waar hij iets ziet. "Kijk, weer opnieuw!"

De kinderen kijken of ze iets zien. En ja, daar knippert een lichtje, telkens aan en uit, aan en uit. Blijkbaar geeft iemand daar een signaal, dat betekent: "Hierheen, hierheen"....

Toch duurt het nog drie kwartier voordat de boot de wal bereikt. Uitgeput wankelen de twee roeiers de boot uit, die door hun beide vaders op de oever wordt getrokken.

"God zij dank", hoort Coby haar vader zeggen en ze vliegt hem om de hals. Ook Júdit kruipt tegen haar vader aan. Ze zijn veilig!

Een uurtje later zitten ze allemaal in de ruime voortent van de Hollandse vouwcaravan. Die staat naast de caravan van de Hongaarse familie.

Peter vertelt aan zijn ouders hoe ze plotseling zijn overvallen door een enorme bui, die niemand had voorzien. En László vertelt het verhaal aan zijn vader en moeder.

Ze proberen in het Engels en soms een beetje Duits met elkaar te praten. Aangevuld met gebarentaal, die ieder in heel de wereld verstaat!

Ze hebben elkaar een week geleden ontmoet: de Vlissingse familie Verhage en de Hongaarse familie Jancsó. Leuk dat beide gezinnen op elkaar lijken: allebei een vader en een moeder en twee kinderen, een jongen en een meisje.

De jongens trokken al gauw met elkaar op en de meisjes eveneens. Binnen een paar dagen hadden ze al heel wat met elkaar meegemaakt. Ze gingen iedere dag samen op stap: wandelen naar het dorp, vissen in het meer, voetballen op het sportveldje. Ook hun ouders vonden elkaar, al was het moeilijk praten: de Nederlanders spraken geen woord Hongaars en de Hongaren geen woord Nederlands. Ze behielpen zich met Engels en Duits, maar geen van allen sprak die talen echt goed.

Toch begrepen ze heel veel van elkaar. De twee gezinnen sloten vriendschap.

Op een keer nodigden de Verhage's hun nieuwe vrienden op de maaltijd. Het Hongaarse viertal at voor het eerst boerenkool met rookworst. Een paar dagen later was het andersom: de familie Jancsó liet hun nieuwe vrienden proeven van koolsoep en aardappelpuree met verse, pittige worstjes.

Die eerste keer lette Peter goed op, wat László zou doen als vader ging bidden. Maar zijn vriend vouwde zijn handen net als hij. Zo deden ook de anderen. De familie Jancsó maakte duidelijk dat zij dat gewend waren en dat zij in hun dorp zo nu en dan naar de kerk gingen. Vroeger nooit. De laatste jaren weer wel... Er was zoveel veranderd in hun land....Ook was er in hun dorp een christelijke school heropend. Die was meer dan veertig jaren gesloten geweest. Nu weer open. Coby en László zaten op die school. De Engelse woordjes hadden ze daar geleerd.

Na de maaltijd in de voortent van de Hongaarse, oude caravan, had moeder Jancsó haar citer gepakt. Daar kon ze heel mooi op spelen. Ze speelde liederen, die de Nederlandse gasten soms in hun eigen taal mee konden zingen. Zoals "Grote God wij loven U" en "De Heer is mijn Herder".

Langzaam maar zeker leerden ze meer van elkaar kennen. Vader Jancsó had een boerderij en verbouwde aardappelen en kool, echte Hongaarse producten. Zijn vrouw werkte mee op het bedrijf, maar had ook een winkeltje, waar ze fruit en groente verkocht. Vader Verhage vertelde over zijn werk als boekhouder van een havenbedrijf in Vlissingen.

"Vlissingen....Vlissingen, kwam admiraal de Ruyter daar niet vandaan?", vroeg László aan Peter. Die zei, verbaasd: "Ja, Michiel de Ruyter is in onze stad geboren. Er staat een standbeeld van hem bij de rivier! Maar wat weer jij hier in Hongarije nou van hem af?"

Het was moeilijk voor László en voor Júdit om de woorden te vinden, die ze nodig hadden om antwoord te geven op die vraag. Maar na een poosje wisten de Hollandse gasten, hoe

De Ruyter, lang geleden, in 1676, een groep van zesentwintig Hongaarse gevangenen van de Spaanse galeien had gered.

Het waren geen misdadigers, die als straf op de galeien terecht gekomen waren. Een straf, ja, dat was het zeker. Galeien waren grote, houten oorlogsschepen, die door meer dan honderd roeiers waren bemand. Die roeiers zaten met een ketting aan de roeibanken vastgeklonken en moesten hard aan de loodzware riemen trekken. De Hongaarse gevangenen waren dominees. Ze waren om hun geloof gevangen genomen en gestraft. Veel eten kregen ze niet en de meesten van hen waren tot op het bot vermagerd en zouden gestorven zijn als De Ruyter hen niet had gered. Op last van de Staten-Generaal van de Nederlanden vroeg hij dringend om hun vrijlating. Met succes.

Zo was de Zeeuwse admiraal van Holland in de 17e eeuw heel bekend en beroemd geworden in Hongarije! Ook daar was voor hem een standbeeld opgericht, in Debrecen, een grote stad in Hongarije, dicht bij de grens met Roemenië.

Nu is het januari.

Peter zit in de huiskamer in Vlissingen een brief te schrijven. Een Engelse brief. Hij zucht soms van inspanning, want dat valt hem niet mee. O ja, een paar zinnestukjes spreken en lezen, dat kan hij wel. Maar een lange brief schrijven in die vreemde taal, dat lukt niet zo goed. Telkens zoekt hij weer een woord in het dikke woordenboek, dat bij hem ligt.

Hij schrijft aan zijn penfriend László in Hongarije. Dat hebben ze elkaar beloofd, toen de kampeervakantie voorbij was en de beide gezinnen naar huis gingen.

Ze hadden elkaar hun shirt gegeven, als herinnering en teken van vriendschap. Op het shirt dat László aan Peter gaf, stond met grote letters BUDAPEST en op Peters shirt voor László stond ADIDAS. László was daar heel blij mee! "We schrijven, hè?", hadden ze elkaar beloofd.

Coby gaat ook een brief schrijven, dat heeft ze aan Júdit beloofd. Met de brief gaan ook plaatjes mee. Foto's van Vlissingen en daaronder natuurlijk een van het standbeeld van Michiel Adriaanszoon de Ruyter!

Op de avond van diezelfde dag zit in de woonkamer van een boerderij in Harazdi, in Hongarije, een meisje. Het is Júdit. Ook zij schrijft. Ze schrijft verder aan een brief in het Engels, die door haar broer László is begonnen. Moeizaam zoekt ook zij naar de woorden. Maar het lukt. De leraar op school heeft beloofd de brief na te zullen kijken en de fouten te verbeteren. "Nu moet je naar bed, Júdit", zegt haar moeder. Voordat ze gaat slapen leest ze Júdit voor. Eerst een stukje uit de Bijbel. Daarna uit een dagboekje voor kinderen. Dat heeft mevrouw Verhage haar met Kerstfeest toegestuurd, verpakt in mooi papier. "Napról Napra", heet het boekje: 'Dag aan Dag'. Peter en Coby in Vlissingen lezen daar ook elke avond uit. Stukjes om bij de Bijbel te lezen. Want de Here gaf Zijn Woord voor Zijn kinderen in allerlei landen. In Nederland. En in Hongarije. En overal op aarde.

Haar leraar vertelde ook, dat er heel gauw een Hollandse vrachtwagen verwacht wordt. Mensen in Holland hebben allerlei materiaal verzameld voor de school: schoolmeubels, spellen, platen en shirts voor de kinderen.

Júdit heeft er een blij gevoel van. Morgen maakt ze de brief af. Voor haar nieuwe vriendin in Vlissingen. Vriendschap over grenzen heen !

A.R.Maatsman

K&E 2007